

Spreadsheets in actie

Jan Hemel j.b.hemel@rug.nl

Autoverzekeringen

Bij het vergelijken van autoverzekeringen spelen niet alleen de kwaliteit van de verzekeraar en de dekking een rol, maar ook de premie en de bonus-malusladder. Maar hoe bepaal je wat op termijn het voordeligste is? En wat kost het claimen van een schade je echt aan no-claimkorting?

Onlangs had ik een minuscule aanrijding met een kleine kras op de bumper van de tegenpartij. Het was mijn fout, dus ik moest opdraaien voor de schade, €300. Moet ik dit declareren bij de verzekering, of kan dat niet uit omdat mijn premie het volgend jaar dan hoger wordt?

Autoverzekeringen hanteren doorgaans een zogenaamde bonus-malusladder. Dat wil zeggen dat je extra korting krijgt op de premie voor elk jaar dat je schadevrij rijdt. Als je een schade claimt, is het gelukkig niet zo dat het aantal schadevrije jaren weer bij nul begint, maar wel val je een aantal treden terug op de kortingsladder. Welk aantal, dat is afhankelijk van de verzekeringsmaatschappij en het aantal schadevrije jaren dat je al hebt opgebouwd. Vanzelfsprekend komt er na een groot aantal jaren schadevrij rijden een grens aan die korting, maar wij hebben

nog niet zolang een auto, dus voor ons valt er nog veel te verdienen.

Wat kost het?

De verzekeringsmaatschappij rekent mij dat als volgt voor:

U hebt nu vijf schadevrije jaren. Als u de schade claimt, komt u volgend jaar op de trede van drie schadevrije jaren, i.p.v. zes. Het duurt dus drie jaar voor u weer terug bent op het 'schadevrije niveau'. In die drie jaren heeft u €900 extra betaald. Als de schade dus minder dan €900 is, kunt u hem beter uit eigen zak vergoeden.

Ik begrijp best dat het voor de verzekeringsmaatschappij moeilijk is het ingewikkelde bonus-malussysteem even aan de telefoon uit de doeken te doen, maar de berekening lijkt mij niet juist. Als ik na de genoemde drie jaar weer op het huidige niveau terug ben, lig ik immers nog steeds drie jaar achter op het aantal schadevrije jaren dat ik gehad zou hebben als ik nu geen schade had geclaimd. Dit betekent dus dat ik ook na drie jaar nog steeds meer betaal aan premie dan ik anders betaald zou hebben. De aanrijding krijgt hierdoor een veel langere nasleep dan zo op het eerste gezicht lijkt.

Het is echter niet zo dat ik er de rest van mijn leven last van blijf houden, omdat op een bepaald moment de

premie niet verder daalt en extra schadevrije jaren dus geen voordeel meer opleveren.

Maar hoe bereken je zoiets?

Bovendien is er het probleem van het renteverlies. Het kost u misschien extra premie als u de schade vergoed krijgt door de verzekeringsmaatschappij, maar uw eigen geld kan op de bank blijven staan en levert dus rente op, hetgeen de extra kosten weer een beetje compenseert. Hierdoor wordt de berekening echter weer een stuk ingewikkelder. Dit schreeuwt om een spreadsheet!

Hoe werkt het?

Het autoverzekeringsspreadsheet¹ bestaat uit een aantal tabbladen. Het eerste tabblad is een beknopte handleiding en biedt ruimte om gegevens van uw auto op te slaan. De andere tabbladen zijn elk gewijd aan een verzekering (zie figuur 1).

Zo'n tabblad bevat allereerst een aantal kolommen waarin de eigenschappen van de verzekering zijn vastgelegd: het aantal schadevrije jaren, het nummer van de bijbehorende trede van de bonus-malusladder², de korting die de verzekeringsmaatschappij geeft, en de resulterende premie. Dat laatste is vanzelfsprekend afhan-

Verzekering 1 Berekende rente: 3,00%

Beperkt Casco (WA-plus) bonus-malus uit polisvoorwaarden
Zonder accessoires;
Inclusief assurantiebelasting

schadevrije jaren	Trede	Korting	Jaarpremie	ten opzichte van gemiddelde	1 schade extra kosten (% nominale premie)	ten opzichte van gemiddelde	extra kosten	ten opzichte van gemiddelde	2 schades extra kosten (% nominale premie)	ten opzichte van gemiddelde	extra kosten	ten opzichte van gemiddelde	Premie in bepaald jaar	
960	XX													
-4	1	-40,0%	1344	XXX	1	104%	O	998	X	1	104%	O	998	X
-3	2	-10,0%	1056	XX	1	182%		1747	XX	1	182%		1747	XX
-1	3	20,0%	768	X	2	132%	OO	1265	O	1	234%	XX	2246	XXXX
0	4	35,0%	624	X	2	171%	O	1645	X	1	273%	X	2620	XXXX
1	5	45,0%	528		3	125%	OOO	1198	OO	1	303%	X	2911	XXXX
2	6	50,0%	480		4	99%	OOOO	954	OOO	2	228%	O	2193	X
3	7	55,0%	432		4	122%	OO	1171	O	2	250%	O	2404	X
4	8	60,0%	384		4	140%	OO	1345		3	192%	OOO	1839	OO
5	9	65,0%	336		5	115%	OO	1100		3	205%	OO	1967	
6	10	70,0%	288		6	93%	O	893		4	163%	OOO	1562	OO
7	11	75,0%	240		7	71%	OO	679	O	4	167%	OOO	1605	O
8	12	80,0%	192	O	9	29%	OOOOO	280	OOOO	5	128%	OOOO	1232	OO
9	13	80,0%	192		10	15%	OOOOO>	142	OOOOO	6	98%	OOOO	937	OO
10	14	80,0%	192		11	5%	OOOOO>	48	OOOOO>	7	71%	OOOO	679	OOO
11	15	80,0%	192		12	0%	OOOOO>	0	OOOOO>	8	48%	OOOOO	459	OOO
12	16	80,0%	192		12	0%	OOOOO>	0	OOOOO>	8	48%	OO	459	
13	17	80,0%	192		12	0%	OOOOO>	0	OOOOO>	8	48%	O	459	X
14	18	80,0%	192		12	0%		0		8	48%		459	XX
15	19	80,0%	192		12	0%		0		8	48%		459	

kelijk van de waarde van de auto en de verzekeringsvorm (WA of all risk). Opvallend in deze lijst is de mogelijkheid om ook een negatief aantal schadevrije jaren te hebben, en negatieve korting te krijgen, dus extra te moeten betalen. Deze situaties kunnen voorkomen als u schades claimt in een vroeg stadium. Verder is opvallend dat de verzekering in het eerste jaar doorgaans al een forse korting geeft. Vanzelfsprekend is dat goed voor de publiciteit. Boven in de premie kolom wordt de nominale premie, de premie zonder enige korting, weergegeven.

Het tweede blok van kolommen laat zien wat er verandert als u in enig jaar een schade claimt. De trede waarin u het volgende jaar belandt wordt weergegeven, het daarbij behorende percentage van de nominale premie, en natuurlijk de premie zelf. In de kolom **Extra kosten** ziet u het bedrag dat het u in de komende jaren in het totaal gaat kosten als u een schade claimt. In deze

kolom is rekening gehouden met het genoemde renteverlies. U kunt bovenaan zelf aangeven hoeveel rente u denkt mis te lopen. Als u het renteverlies niet wilt meenemen in de berekeningen vult u hier een percentage van nul in. Hoe dan ook, de extra kosten zijn zo hoog dat claimen van schade niet snel uitkan.

Het derde blok geeft dezelfde informatie, maar nu voor het geval dat u in een jaar twee schades declareert.

Uiterst rechts is een kolom opgenomen die u in staat stelt de premiebedragen die voor uzelf gelden te berekenen. Als u van de verzekeringsmaatschappij de premie opvraagt voor uw huidige aantal schadevrije jaren, vult u dit bedrag bij het juiste jaar in. De spreadsheet berekent daaruit, op grond van de geldende korting, de nominale premie en de premiebedragen voor alle andere jaren³. NB: zorg ervoor dat u slechts bij één jaar een bedrag in deze kolom invult.

Vergelijken

Als je eenmaal alle gegevens voor een verzekering verzameld hebt, en een vrij compleet beeld krijgt van de kosten, is het voor de hand liggend om op basis hiervan verschillende verzekeringen te vergelijken. De spreadsheet voorziet hierin door voor elke verzekering een apart tabblad te reserveren. De laatste kolom van elk blok vergelijkt het huidige tabblad met een of meer andere. U kunt een tabblad in de vergelijking opnemen door te klikken op de werkbalkknop *Kies verzekeringen*, en vervolgens de gewenste verzekeringen aan te vinken. De tabs van de bijbehorende tabbladen worden blauw gekleurd. De vergelijkingskolom laat dan zien hoeveel procent de verzekering van het huidige tabblad duurdert (elke x is 10%) of goedkoper (elke o is 10%) is dan de andere tabbladen die in de vergelijking zijn meegenomen. Via de werkbalkknop *Vergelijking baseren op ...* kunt u kiezen of de bedragen van de huidige verzekering wor-

den vergeleken met de laagste waarde bij de andere verzekeringen, of met het gemiddelde.

De verzekering uit de figuur is dus in het algemeen voordelig (in vergelijking met enkele andere) wanneer schade wordt geclaimd. Zonder schadeclaims is het tarief ongeveer standaard. Duur is deze verzekering alleen als u als beginnende automobilist veel schades claimt.

Wat moet ik doen?

Om erachter te komen welke verzekering voor u het voordeligst is, dient u zelf wat gegevens op te vragen en deze in te vullen:

1. Kies het aantal schadevrije jaren dat op u van toepassing is, vraag voor alle verzekeringen voor dat jaar de premie op⁴ en vul deze in in het witte vak rechts op het betreffende tabblad, op de hoogte van het juiste jaar.

Voorbeeld: als u weet dat de premie bij zes schadevrije jaren € 288 is, vult u dit bedrag in op het tabblad van die verzekering, in cel AB18 (zie figuur). Automatisch wordt de nominale premie aangepast, evenals alle premies en bedragen in de rest van het tabblad.

2. Geef met de knop *Rente* het rentepercentage op. Als dit groter is dan 0% wordt in de extra kosten door schade ook het renteverlies (bij benadering) verdisconteerd.
3. Kies met de knop *Vergelijking baseren op...* voor de vergelijking van de verzekeringen het gemiddelde of het minimum van de andere verzekeringen.
4. Geef aan welke verzekeringen u wilt vergelijken via de knop *Kies verzekeringen*.
5. Laat na elke wijziging de berekeningen bijwerken met de knop *Bijwerken*.

Als u een nieuwe verzekering aan de spreadsheet wilt toevoegen, doe dan het volgende:

- a. Klik op de knop *Nieuwe verzekering (tabblad)* en geef de naam van de nieuwe verzekering.
- b. Typ in cel B2 de aanvullende gegevens.
- c. Vul in D8:D27, J8:J27 en R8:R27 de percentages van de bonus-malusladder in. Zorg ervoor dat de trede die gebruikt wordt voor 0 schadevrije jaren op rij 12 staat.

Ga vervolgens verder bij stap 1.

Voorzichtig!

Deze spreadsheet kan een belangrijke ondersteuning zijn bij de vergelijking van verzekeringen, en bij het bepalen of schade gedeclareerd moet worden of niet. Vanzelfsprekend zegt het niets over de kwaliteit van de verzekering als zodanig.

Een ander belangrijk aspect om te bepalen of u gaat declareren of niet, is niet in een spreadsheet te vangen: de berekende bedragen gelden alleen als u dezelfde auto houdt, en dezelfde verzekering. Als u ergens in het traject de auto vervangt dan zullen daarvoor andere bedragen gelden, waardoor de in de tabel weergegeven extra kosten bij schade natuurlijk niet meer kloppen.

Een voorbeeld:

U heeft vijf schadevrije jaren. Uit de tabel blijkt dat u 65% korting krijgt, en dat de jaarpremie dan nog € 336 bedraagt. Als u in dat jaar een schade oploopt van € 1200 en deze zou declareren, dan laat de tabel zien, dat u dat over de jaren heen in het totaal € 1100 zou kosten, omdat u het volgende jaar op dezelfde trede (5) blijft in plaats van dat u naar trede 6 promoveert.

Dat kan dus uit.

Maar stel dat u over pakweg een jaar uw auto inruilt voor een

duurder exemplaar. U neemt uw verzekeringshistorie (bonus-malusstrede) mee naar de nieuwe auto, maar zult dan een hogere premie moeten betalen, omdat de auto waardevoller is. Het berekende bedrag van € 1100 gold alleen voor de oorspronkelijke auto. Als u overschakelt op een duurder auto nemen de extra kosten ook toe. In dit voorbeeld zouden die best eens boven de € 1200 kunnen uitkomen. In dit geval, zou het achteraf gezien verstandiger zijn geweest als u nu de schade niet zou hebben gedeclareerd.

Omgekeerd, als u juist overschakelt op een zeer eenvoudig tweedehandsje, zal de premie dalen, en daarmee de extra kosten.

Of u schade moet claimen of niet hangt dus mede af van dergelijke keuzen die u in de toekomst zult maken, en die op voorhand soms moeilijk te overzien zijn.

Disclaimer

Het doel van dit project is de kracht van een spreadsheetprogramma's zoals Excel te laten zien.

Deze spreadsheet is met de grootste zorg gemaakt, en door diverse deskundigen gecontroleerd. Niettemin accepteert u door het te gebruiken eventuele fouten, en kan de maker niet aansprakelijk gesteld worden voor enige schade die voortkomt uit het gebruik ervan.

noten

- 1 U kunt het besproken spreadsheet downloaden van www.rug.nl/rc/organisatie/pictogram/2006-3/autoverzekering.xls
- 2 De bonus-malusladders geven de stand van zaken weer van voorjaar 2006.
- 3 Doordat de korting soms niet voor alle onderdelen van de polis geldt, kunnen er kleine verschillen zitten tussen de berekende en de werkelijke premies.
- 4 U kunt deze gegevens opvragen via www.independeer.nl, maar gebleken is dat de gevonden getallen niet altijd accuraat zijn. Verifieer deze getallen daarom voor u een besluit neemt.